

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**MEDIACIÓ I RESOLUCIÓ DE
CONFLICTES**

Coordinació: MOLINA LUQUE, JOSÉ FIDEL

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	MEDIACIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES			
Codi	101731			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Treball Social	3	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	MOLINA LUQUE, JOSÉ FIDEL			
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català/ Castellà/ Anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
MOLINA LUQUE, JOSÉ FIDEL	fidel.molinaluque@udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer la Conflictologia a partir de la identificació, anàlisi i avaluació del conflicte.
- Comprendre els mecanismes que tenen lloc en el procés conflictiu.
- Identificar les diferents possibilitats d'orientació de la gestió alternativa de conflictes: negociació, mediació i arbitratge.
- Aplicar les principals orientacions i estils de negociació, quan la persona és part implicada en el conflicte.
- Aplicar les principals orientacions i estils de Mediació, quan el professional no és part del conflicte, sinó professional neutral
- Analitzar els diferents tipus de mediació i assimilar les tècniques que ens permetin exercir com a facilitadors de comunicació, que és la principal tasca del Mediator.
- Relacionar Aprenentatge i Servei (ApS) i Conflictologia en el marc del Treball Social.
- Analitzar l' Aporofòbia ("rebuig al pobre") com element d'injustícia i violència estructural (social i individual)
- Avaluar situacions conflictives i proposar una veritable Gestió Alternativa dels Conflictes (GAC)

Competències

CG1: Desenvolupar la capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi.

CG2: Mostrar capacitat d'organització i planificació

CG3: Desenvolupar capacitat per a la resolució de problemes i presa de decisions

CG4: Desenvolupar-se en el treball en equip i lideratge

CG5: Mostrar habilitats en les relacions interpersonals

CG7: Exercir un aprenentatge autònom i adaptació a noves situacions

CT3: Utilitzar les TIC en el context professional i capacitat de gestió de la informació

CT4: Afavorir el respecte als drets fonamentals d'igualtat entre dones i homes, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics

CE2: Conèixer els referents de les Ciències Humanes i Socials que aporten al treball social elements de comprensió de la realitat social.

CE5: Conèixer els mecanismes per concienciar als ciutadans sobre els seus drets i motivar-los per a prendre decisions fonamentades

CE6: Analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials presents en la societat

CE7: Saber interactuar de manera eficaç amb les persones, mostrar empatia i capacitat de mediació en la resolució de conflictes.

CE8: Saber com promoure i recolzar el desenvolupament de xarxes, grups i dinàmiques d'organització de la comunitat.

CE11: Saber com crear, organitzar i gestionar serveis i entitats, controlar la seva eficàcia i assegurar la seva qualitat.

CE12: Conèixer i aplicar els principis ètics i el codi deontològic de la professió

Continguts fonamentals de l'assignatura

- 1- La Conflictologia: marc teòric i conceptual
- 2- El conflicte i la Gestió alternativa de Conflictes
- 3- La Negociació, la Mediació i l'Arbitratge
- 4- Aprenentatge Servei (ApS), Treball Social i Resolució de Conflictes
- 5- L'Aporofòbia: rebuig al pobre, injustícia social i violència estructural
- 6- Conclusions

Eixos metodològics de l'assignatura

Treball a l'aula. Proporcionarà els conceptes bàsics de cada tema, tot comptant amb l'ampliació i aprofundiment que faran els estudiants, utilitzant la informació bàsica i complementària de cada tema. En aquest sentit, el marc de referència serà un apropament a la metodologia *flipped learning/ flipped classroom* ("aprenentatge invers" o "aula inversa"), donant la volta a la classe convencional, de tal manera que l'estudiantat també prepari prèviament els continguts, afavorint el treball individual i col·laboratiu. En les diferents sessions de classe es faran exposicions orals per part del professor i també d'algun professional extern, expert en la matèria (en aquest sentit, quatre sessions estaran vinculades a l'**Aprenentatge Servei (ApS)** en relació amb el Treball Social i la Mediació i Resolució de Conflictes). Així mateix es realitzaran videoforums de pel·lícules i documentals sobre el conflicte i mètodes de resolució i mediació.

Treballs dirigits. Es tracta d'eines per tal de dur a terme l'aplicació dels continguts dels temes de l'assignatura a casos concrets i també es treballarà sobre articles especialitzats, iniciatives concretes per aprofundir en el seu coneixement i s'estimularà la recerca de cada estudiant, escollint l'àmbit de preferència d'aplicació de la Negociació, la Mediació i la Resolució de Conflictes. També es destinaran a resoldre els dubtes que puguin sorgir en l'elaboració del treball de grup.

Tutories individuals. Presencials i/o no presencials. El seu objectiu es fer el seguiment del procés d'aprenentatge de cada estudiant. També serviran per consultar els dubtes que puguin sorgir en l'elaboració del treball individual en particular i altres dubtes sobre el contingut i desenvolupament de l'assignatura, en general.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

PLA DE DESENVOLUPAMENT MEDIACIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES (TREBALL SOCIAL)

Dr. Fidel Molina (2019-20)

Núm. de Sessió (Data): C (classe ordinària) Dm i Dj (Dimarts i Dijous, de 19h a 21h)

Resulta obligatòria l'assistència a les sessions presencials en un percentatge no inferior al 80%

A CONFIRMAR A L'INICI DE CURS I EL SEU DESENVOLUPAMENT:

- 1) Dj 12/09: Presentació/ Introducció/ Objectius assignatura/ Metodologia/ Avaluació
 - 2) Dm 17/09: NO hi ha classe presencial (Redacció Estudi de Casos)
 - 3) Dj 19/09: C
 - 4) Dm 24/09: C
 - 5) Dj 26/09: C
 - 6) Dm 01/10: C
 - 7) Dj 03/10: (ApS, Professora Deli Miró)/ Aules contra la pobresa (5 SESSIONS 20%)
 - 8) Dm 08/10: C (ApS, Professora Deli Miró)/ Aules contra la pobresa
 - 9) Dj 10/10: C (ApS, Professora Deli Miró)/ Aules contra la pobresa
 - 10) Dm 15/10: C (ApS, Professora Deli Miró)/ Aules contra la pobresa
 - 11) Dj 17/10: C (ApS, Professora Deli Miró)/ Aules contra la pobresa
 - 12) Dm 22/10: C
 - 13) Dj 24/10: C NO presencial (preparatori casos, recerca bibliogràfica, etc.)
 - 14) Dm 29/10: C VIDEOFORUM INDIVIDUAL (10%)
 - 15) Dj 31/10: C
 - 16) Dm 05/11: C
 - 17) Dj 07/11: C
 - 18) Dm 12/11: MAPA DEL CONFLICTE GRUPAL (10%)
 - 19) Dj 14/11: NO presencial (preparatori casos mapa conflicte individual)
 - 20) Dm 19/11: C (Lliurament Plataforma Virtual Sakai Mapa Conflicte Individual, 10%)
 - 21) Dj 21/11: C
 - 22) Dm 26/11: C
 - 23) Dj 28/11: C
 - 24) Dm 03/12: C
 - 25) Dj 05/12: C
 - 26) Dm 10/12: C
 - 27) Dj 12/12: NO presencial (preparatori recensió i treball individual)
 - 28) Dm 17/12: C
 - 29) Dj 19/12: CONCLUSIONS
- Dijous, 9 de Gener (21h.): Data límit presentació de la RECENSIÓ INDIVIDUAL, 25%

- Dimecres, 15 de Gener (21h): Data límit presentació TREBALL INDIVIDUAL (o DUES PERSONES, MÀXIM), 25%

SETMANA DEL 20 (20-21) DE GENER: REVISIÓ DE NOTES (ES CONCRETARÀ DIA I HORA OPORTUNAMENT A TRAVÉS DE PLATAFORMA VIRTUAL DE L'ASSIGNATURA)

Sistema d'avaluació

Resulta obligatòria l'assistència a les sessions presencials en un percentatge **no inferior al 80%** ja que les diferents activitats presencials suposen un aprenentatge directe i experimental a l'aula.

Continguts de l'avaluació continuada:

- Realització de treballs de grup i individuals, bàsicament presencials. Participació a l'aula. Casos pràctics, videoforum, conflictes d'actualitat (premsa, mass media, xarxes socials, internet, etc.), lectura i anàlisi de capítols de llibres i/o articles. Valoració d'un **10% cada pràctica fins a un màxim de 5 punts:**
- Videoforum individual (pràctica aula: **10%**)
- Mapa del conflicte grupal (pràctica aula: **10%**)
- Aprenentatge Servei/ Aules contra la pobresa I (pràctica aula i no presencial: **10%**)
- Aprenentatge Servei / Aules contra la pobresa II (pràctica aula i no presencial: **10%**)
- Mapa del conflicte individual (pràctica no presencial: **10%**)
- Recensió individual d'un article, capítol de llibre o llibre relacionat amb la matèria (no presencial)(10-12 pàgines, màxim) **Data límit 09/01/2020 a les 21h: 25%.**
- Redacció d'un treball individual (o màxim, dues persones) relacionat amb continguts de l'assignatura (no presencial) (15-20 pàgines màxim) **Data límit 15/01/2020 a les 21h: 25%.**

SETMANA DEL 20 (20-21) DE GENER DE 2020: REVISIÓ DE NOTES (ES CONCRETARÀ DIA I HORA OPORTUNAMENT A TRAVÉS DE PLATAFORMA VIRTUAL DE L'ASSIGNATURA)

Avaluació alternativa

L'estudiantat que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de quadrimestre i acollir-se a la modalitat d'avaluació alternativa, si li és acceptada per la Facultat. Aquesta avaluació no implica necessàriament una reducció d'evidències avaluatives, i pot comportar examen escrit. Per poder gaudir d'aquest tipus d'avaluació, l'estudiant haurà de presentar una instància a Secretaria en el termini que estigui fixat per fer-ho (cal que consulteu a Secretaria) i aportar documentació justificativa d'activitat laboral i/o altres situacions personals que justifiquin la demanda.

- Treball sobre la base de lectura del llibre "Aporofobia" de la Dra. Adela Cortina o del llibre "La infància que queremos. Una agenda para erradicar la pobreza infantil" de Pau Marí-Klose (no presencial, Data límit 26/11/2019, a les 21h): **25%**
- **Examen escrit presencial: 25% (Data: 12/12/2019, de 17 a 19h)**
- Recensió d'un article, capítol de llibre o llibre relacionat amb la matèria (no presencial) (10-12 pàgines, màxim, Data límit 09/01/2020 a les 21h): **25%.**
- Redacció d'un treball individual relacionat amb continguts de l'assignatura (no presencial) (15-20 pàgines màxim, Data límit 16/01/2020, a les 21h): **25%.**

SETMANA DEL 20 (20-21) DE GENER DE 2020: REVISIÓ DE NOTES (ES CONCRETARÀ DIA I HORA OPORTUNAMENT A TRAVÉS DE PLATAFORMA VIRTUAL DE L'ASSIGNATURA)

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA I DE CONSULTA

Llibres

- ARECHAGA, P. (2005). *Sobre el proceso de mediación, los conflictos y la mediación penal*. Buenos Aires, Galema.
- CORNELIUS, H. y FAIRE, S. (1996). *Tú ganas, yo gano. Cómo resolver conflictos creativamente*. Madrid, Gaia.
- CORTINA, A. (2017). *Aporofobia*. Barcelona, Paidós.
- DD.AA. (2000). *Conflict Resolution: New Approaches and Methods*. Paris, Unesco.
- FREID, D. (2001). *Nuevos paradigmas en la resolución de conflictos*. Perspectivas y prácticas. Buenos Aires: Granica.
- FUNES, J. (1994). *Mediación y justicia juvenil*. Barcelona: Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya.
- GALTUNG, J. (1991): *¡Hay alternativas!*. Madrid, Tecnos.
- GALTUNG, J. (1996): *Peace by peaceful means*. Oslo, PRIO/SAGE.
- GONZÁLEZ- CAPITEL MARTÍNEZ, C.M. (1999). *Manual de mediación*. Barcelona: Atelier.
- HARVARD BUSINESS REVIEW. (2001). *Negociación y resolución de conflictos*. Bilbao: Deusto.
- MARÍ-KLOSE, P. (2019): *La infancia que queremos. Una agenda para erradicar la pobreza infantil*. Madrid, La Catarata.
- MOLINA, F. (2002): *Sociología de la Educación Intercultural. Vías alternativas de investigación y debate*. Buenos Aires, Lumen.
- MUNDUATE, L. Y MEDINA, F.J. (2005). *Gestión del conflicto, negociación y mediación*. Madrid, Síntesis.
- NEMESIO, R. (2000): *Colaboración y conflicto*. Valencia, Tirant lo Blanch.
- NEMESIO, R. (2005): *Las organizaciones en una perspectiva de conflicto*. Valencia, Tirant lo Blanch.
- PÉREZ RODRÍGUEZ, M.C. (2015). *La Mediación como herramienta del Trabajo Social*. Las Palmas, Servicio de Publicaciones y difusión Científica de la ULPGC.
- ROSS, M. H. (1995): *La cultura del conflicto*. Barcelona, Paidós.
- SÁNCHEZ URIOS, A.M. et al. (2016). *Trabajo Social y Mediación*. Ed. Universidad de Murcia.
- SANMARTÍN, J. (2000). *La violencia y sus claves*. Barcelona: Ariel.
- SINGER, L.R. (1996). *Resolución de conflictos. Técnicas de actuación en el ámbito empresarial, familiar i legal*. Barcelona: Paidós.
- SIX, J. F. (1997). *Dinámica de la mediación*. Barcelona, Paidós.
- de TOMMASO, A. (2013). *Mediación y Trabajo Social*. Editorial Espacio.
- TORREGO, J.C. (2000). *Mediación de conflictos en instituciones educativas*. Madrid: Narcea.
- TOURAINE, A. (1997): *¿Podremos vivir juntos?* Madrid, PPC.
- VINYAMATA, E. (1999): *Manual de prevención y resolución de conflictos. Conciliación, mediación, negociación*. Barcelona, Ariel.
- VINYAMATA, E. (2001): *Conflictología. Teoría y Práctica en Resolución de Conflictos*. Barcelona, Ariel.
- VINYAMATA, E. (2003): *Aprender mediación*. Barcelona, Paidós.
- VIVERET, P. y Equipo Promociones (2004): *Reconsiderar la riqueza y el empleo. Inserción laboral y ciudadanía*. Barcelona, Icaria.

Articles:

- CORTINA, A. (1997): "Resolver conflictos, hacer justicia", en *Cuadernos de Pedagogía*, núm. 257, p. 54-56.
- DD.AA. (1998): Monográfico sobre Mediación y Resolución de Conflictos. *Educación Social*. Núm. 8.
- MOLINA, F., PRIETO, O. y SANTACRUZ, I. (2004): "Discriminación étnica en el mercado laboral: influencia en el acceso y en la permanencia", en *Lan Harremanak. Revista de Relaciones Laborales*, 11, p. 51-64.
- MOLINA, F. (2004): "Resolución de conflictos en el grupo", en Pérez, R. M. y Sáez, S. (ed): *El grupo en la promoción y educación para la salud*. Lleida, Milenio.
- MOLINA, F. (2005): "Nuevos conflictos sociales y su presencia educativa. Análisis sociológico y reflexiones para la intervención", en *Cultura y Educación (C&E)*, 17 (1).

- REINA, F. y GIMENO, R. (1998): “Las mediaciones en la comunidad. Una modalidad de acción socioeducativa”, en *Educación Social*. Núm. 8, p. 78-87.
- SIMMEL, G. (2008): *Sociología* (Vol. 1 y 2). Madrid, Alianza.
- SOREL, G. (2008): *Reflexiones sobre la violencia*. Madrid, Alianza Editorial.

Referències web i material audiovisual

- www.pangea.org
- <http://www.edualter.com>
- <http://www.sinpermiso.info>